

գնաց հմտ ժողոված 18,000 զրբաց բռնակին զօրսահանգես լմելու համար։ Այս ժամանակ բանակը գեղա ամբողջ կազմուու չէ, եւ Վաճեւելիքի զօրքը յառնացն ետքը բուծ վինուորական կրթութիւնները պիտօր սկսին։

— 1 ստունէն ամսցո 20ին կը զրեն մէ Անդիս մեղացած ուսու պատերազմական գեղթները՝ որոնք զրեին է ամենն այ սրբարաւունա բանուած։ Ներև էին, մինչեւ հիմն բնակած 1իսիս փրկութաղբէն շոգեկաւաք գորդիմը տարուեցան, առ կեց հայուններնին խրկաւելու համար։ Քաղաքացինց ժողովոյն գիմաւորներն եւ բնակիւերուն շատարը իրենց հիերերը, 15 պաշտօնակալ ու ԱՌ պիտակ, երաժշտական գործիքներով մինչեւ շոգեկառաց կայարանն յուղարկեր են։ Ուստաց զօրին այ իրենց գիմաւաք պաշտօնակարներուն մէկուն ստորագրականամբ քաջեցին մեծամեծաց ու բնակաց թուղթ մ'ուղղելով՝ շոր հակալ կը լսան իրենց ջացուած, մարդուներ հիւնկայութեան համար, որուն մէշտակը միշտ մնանաց այսօնի պահեն։

հ Տ Ա Լ Ի Ւ

— Համ էեցոյ Վարդիացի զօրքը Արեւելքն
գարծող շրու նոր գնդերով պիտի զօրացուի,
ուստի և աս քաղաքական զօրաց թիւը 10,000ի
պիտի հասնի:

— Առաջաց տէրութեան կազմանը Ս. Եպիսկոպոսին հետ ժամանակի մը վեր խօսակցութիւն անկախ կ'ըլլան՝ Առօսատանի ուղարկուած վիճակի կարգի գնելու համար։ Համար Հիմա Քանդակուոց լրագիրը կը գրէ թէ քիուշը զօրացեանին յանձնաբարութիւն եկած է Առօսատանի և Ո. Գահին հետ միաբանութիւն (Concordia) մը հաստատեց Համար։ Անդէջանուան Պետէն այ Համեմ անցուածին կը գրեն, թէ Եւհաստանի և Խուսաստիմ մէջ ուղարկուած 10 Եպիսկոպոսացան պիտի զբարե Առաջ կը ըստ զաշանաբանին մէջ առանձին բաժին մը պիտի հաստատուի, որուն վերաբեռնուած ուղարկուած գործըքը ըստ Ա. Եպիսկոպոսին հետ ուղարկի թը զիակցութիւն պիտոր ընէ։ Իսկ եւ պիտօքարաց բնորութիւնը, քահանաց ուղարկ կը մեջ պաշտօնն էւ ուրիշ խնդիրները Ս. Գահին հետ ըլլայու նոր միաբանութիւնամբ մը կորպի պիտի գրուին։

— 1. էպոլուէն բանդին-տանելն կը պրեն թէ
փերգինանդոս ։ Թագաւորք Գողցիսցի դեպան
պրընիք ու ուղի հին ունեցու աստիճն յարգու-
թեան ցցց մը տարա համար՝ անցու 14ին ։ ա-
փոշոնի կայսերորդ օյն ծննդեան առթուզ գեո-
պանին առած պարահանդիքնեն հրատերն ընդու-
նելը է ։ Նայս առաջին անդամն է որ 1848ին
դժուգերեւն եւոքը նեապոլոց թագաւորք առար-
գեւուպոնիք մը պարահանդիքն իր ներկայութեամբը
կը պատուէ, ուստի ևս ոյն ի նորհն Գողցիսցի
ներկայացրցին եղուց բացառ թիւնը դեպան

0000000000

ՊԵՏՐՈՎԻԿԻ, 18 Ապրիլ։ Աղքատնդը մեծա-
փառ կայսրը մայրապահաբէս ելեւը ։ Մուկուս-
պանց, ուր ամենց 10ին համելով քրեմի կոչու-
րական պալատն իջու։ Մայր եկեղեցւոյն դռարը
հասած մատեն մելուսողաբխոր զիերքը խօսակցու-
թեանք մէզօռունցի, ըսկելով թէ քո արդար գոտոդ
եւ քաջութիւնց՝ պատերազմն յուուզ տանիւու-
յորդորեցին զքնչ, բայց մարդկութեան ունիցած
աւրոց առաջապեկուած խաղաղութիւնն ալ շմբ-

թեց։ Անոնմիք Առասատանի շրջադիեցին։ բայց
գուն թշնամնեմեան յաղթեցիր։ Հայրենինքը
շնորհապրու է քեզի, և առար ազգերը արդա-
րաբետամբ վաստ պիտի նայնին, մանաւանդ երրոր
կիսկելն իննալու ըլլան, եւ այն։ Այսոր նկե-
ղեցեաց և վանդերու պայտելութիւններ ընելին
եաբը։ Առասց Ծն մայրաբաժքին ազնուակնաններու
ու բազաքակնեւ եւ զինուորակն բարձրաստիճան
պաշտամատեմբ իրեն ներկայացն և յարգու-
թիւննին մասուցին, որմն ինչ բանախառութիւն
մ'ըրա։ Հետեւեալ իննատով։ Ենարք իմ, պա-
տերազմը ըլլնաց։ Պետրոսորդէն շետք փո-
թացի Փարիզ և ողբուած ինազոր գործ ակարտաց
սուրապարան խուզաց մեկն դաշները վառերազր։
Իւ։ Զիս երգանիկ կը համարիմ ու յուր ձեզի
ի պաշտոնէ ծանուցաներ կարու ըլլարու հա-
մար, ու վերցին յայսարարան թեւամբ ժաղովզ եան
բաներս ձեզի ու իր կը կրկնեմ։ Առասատա-
կընար գեւ շուապաներ ինչ զինք զօրութեանք
պարագանել։ բայց երկրին շահերուն համար հարբ
համարկցաց ազգին պատուայ համաձայնոց ու
ածարկութեանց հաւաներու, որավիւնաւ իրու-
զակութեան ճշմարդու երջանկութիւնը՝ պատ-
րազմի անցաւոր փառքին աւելի մեր կը յասմ'
բարեկիցատակ հայրու իր համազման համաձայն դոր-
ծերու իրաւոնք ուներ, բայց Փարիզի գեւապա-
նառ ուղարկի արդ էն անոր գիտած վահճաննին հա-
սաւ։ Հեմն Առասատանի նաւահնուցիսանիր ու
կայսերութեան լրդունաւոյ ասէնաներն իսա-
մաշխարհական տուրեասին ասցի, կը բանամ'
կ'ուզեմ որ տակից եացը մեր վաճառ անցներուն
մեջ բարաստանամի բերըն ու ճարարութեան գործ-
ուածները մեծ յառաջադիմանին ունենան, որ-
ոն համար ձեզի ոյինւայ առաջարիկութիւններ
այս որ ըլլան, և կը յուռաք որ անոնց ա-
մենինից յաժարակու մասնակից կը ըստր։

— Ամսայ 10ին արուած կայսերական վճռով
մը Ահ Հայուսանի թագաւորութենքն, Կոթրանաւէն,
Ահ Փրանտէն, Քուրպանուն, Քովոյցէն, Ահ Խոյքն,
Արանցիքն, Ացինիոյցէն, Երիանկերէն, Քիւեւէն
Փոլդաւայշն, Խուզութէն, Ազունչըն, Քուրպէն,
Զեւնիքօվէն, Միւսպէն, Առէյիւէն ու Պետրո-
բուրդէն պատերազմական փիճակը կը վերցուի:

— Ահունիքու կամն արաւարն գործոց պաշտ-
ամէն հրաժարելով՝ իր տեղ զա Ամենուցի գեապան
Կորչարով իշխանը զրուեր է: Ահ Ուլյաս կամնը
գործքիրէն բարբարին չքաշուեցու, եւ իր մե-
կալ պաշտամները զեռ կը փարէ: Օրդով կամնը
ալ Զեւնիքու իշխանին տեղ տերաւինեն բար-
հրազցին եւ պաշտօնեց ժայռվան գահերէց ա-
նուանուեր է: Միւնիքով իշխանը քրոնչը ասիր
կուսավարի պաշտօնէն հանուեր է:

— Առաջաւանի բանակին մէջ մատակ փա-
փախութիւններ եղան, զորը խաղաղութեան պի-
ճակի մէջ գրուերով: Պահէսափ զօքն եւ ուրիշ-
շատ գնդեր լուծուեցան: Հրամանատարներուն մէջ
այ փոփոխութիւններ կամ մանաւանդ ամփոփու-
ներ եղան: Կորչարով իշխանն աւանձն զօրպարա-
նին Հրամանատար մանաւանուոծ է, Ահ Հայուսանի
կուսակալութեան պաշտոնը պահելով: Ահունիքու
զօրպարանին ոյ երկրորդ զօրպարանին:

— Հայուսանանին առ Հայուսան Հայուս է ոռ Պա-

աշխարհականերուն մէջ կանչօնեցինը վաստին, ու
նոյն ճամբաները որոշչիու համար պէտք եղած
ցիցերու և նաւահիներու նշաններն անցազազ նո-
րեն առեն տեղ հաստատաւին գարձեւալ Առուսա-
տանեն ու Անհամանեն գրեթէ ամեն տեսակ վա-
ճառք դուրս հանելու հրաման արուեցաւ:

— Տերա՛ թեան խորհրդական եւ ազրուելի մեղադառնություն է Ալիկիլից սեպառն ըր քիչ մը ժամանակ

զամանակը Հյուրըց սպառչի քրց որ ծառակազ
պերքին կենալին հայն՝ աճախոյ 17-ին գտարիդ զնաց:
թշնակա եւ լուր մը կը պարտեր թէ յիշեալ սե-
զամանակին ճամփորդութիւնը ուռանիան կտասկա-
բութեան կողմանէ փախառութիւն մ'ընելոյ վաե-
ճանաւ և զած ըւստ, բայց հիմակ իրբեւ սուցդ կը

Համապատակ որ տնօր նպաստիկ խօսաւառանի մէջ
լարիկի հաստատեթիւն մը զնել է, այս կերպով
պատ զբեմէ ամէն և լրացական մէջ տէրութեածց
մէջ հաստատուծ է, Գաղղացիք Credit immobilier

Ներք առանձին համադրեսու (Քանէիրը) սահմանց, պատշաճ որ իրավանչելը պաշտպանակն անձնված իրենց ունեցած աստիճանին համեմատ իրավագութառ որոշուելու նշաններ պիտի ունենան:

ԱՐԱԿԱՆ ՑԵՐԱԽԹԻՒՆ

ՆԱՐԱՐԵԴԻՆԵՐ ԴԱԼՈՐ Օսմաննեան տէրութեան
բարձրաստիճան պաշտօնաւորներէ կալվան, ան խոր-
հարդիներ ըլլալէն եաքր՝ մեծութաս Առշվաման
Փողիցի Խոզազութեան գաշանց սարագրութեան
դրաւ, և ոչ ոյն վաւերապետ դաշտոց թղթերը
Փարիզ առնելու համար Գուլամ Փաշչին որդին
ամսոց Նօքն և Պոլուէն Խամբուց երաւ: Մեծափա-
Առշվաման Անկուրիս թագուհուցի պարգեւ առ-
լու համար մարդու պատուական քարե-
րագ ընդուրուած զեղեցիկ բնժաններ որոշած է
Խոյնուէն Անրինիսից Այկուր Էմանուէլը թա-
գուրութիւն համար ալ մեծագին ձիւ կալվան քր-
Եթ Փաշչին պատուէր գոցեր և Մեծափա-
Հարութանն Արցերի իշխաններ անձակի ալլու հա-
մար Էստանն երթայրու: Դրան կազմանէ ցորենեցին
դուրս հանելու արգւելքը Աեւ Ճովու նաւահան-
դիստերուն համար ալ վերցուած է, ուր պաշ-
րութիւն առնել առել բարձրուած է, և արգելն Պայ-
դեցուց կազմանէ Քերու Օսման, և ուրիշ
առաջական նաւահանգիստներ երթայր անցագիր-
ներ կը տրուին, Խուսուց կազմանէ ալ կը ճան-
յուսին ու կը լուղուածուին: Միայն նաւերուն համար
Կը բուրք թէ աստիճան հինգ որ մաքրարան (բառա-
կան) պիտի սպասուի: Յէ Պայդեցիացիք և թէ
Արգելացիք զբարենին համաց կամաց կամաց նորընի
որպարզեց սկսած են: Էնդուցիացիք իրենց Պա-
թիի ծավալ նաւատորմինն մէկ մասը Աեւ Ճով պի-
տի բիրեն, զօրաց և պատերազմական երթերուն
փոխադրութեանը զիւրացընելու համար: 4000
անդ զիսկան զօրը ուղղակի քահանա (Ըմբիկա)
պիտի երթան, գերմանական Ակցէունն ալ Բա-
րելուաց Հռուանդադիր (Ըմբիկէ) Երթայր որո-
շուած է: Այդիստանին նաև ասորմիջն Ազիքան
զրիս համար է: Փիեմաննեցի զօրացիք երկու-
գունդ ձենուզա պարձած են: Խորը զաշնաւուց
և քուաց պաշտօնականներն իրարու հետ յաճակ-
ուուութիւն կընեն, և շատ սուզ ալ ալ իրա-
կերակրոյ եւ ուրախութեամ հանդէսներու, ինչ-
պէս զօրահանդիրի, Ֆիարշամի, եւ այլն, կը ցո-
րին Տօւրիեւան ար նարէն կենցանութիւնն ու-
նելու սկսած է, այնուէս որ վաճառակունք մէ-
յս յայ ունին իրենց վաճառքն ըստ մասին ուստական
բանակին ծախէլով կամ Աեւ Ճովու բացուած
նաւահանգիստներ իրենիրը՝ մինչև Շինա կրոն
փուսնենինուն տեղը իցընդու: Ազրիանու որդին
Հզգես մը ըլլալով (24) խանութ, օ կարսանա-
ւուն եւ շատ սնէիր պըրեր են: Պարսկաստանին
եկած լիւլուն համեմատ շահը Վ. զանիստանի փոխ
յարձակիր: պատրաստութիւններ կը տեսնէ և
զեր, որեւելեան գաւառները տէրութեան շա-
կոզմիւն զօրը եւ ուայնութեան իրենիրը, թէ ստո-
ւ և Անդուցիք Պարսկաստանի ծովութեալքը ընդ-
կասանին պատերազմական շոգենաւեններ խորիա
են: Սո պատճառաւ: Պր. Առըրէյ Արմիա գացեր
է, որ կը սպասուին եղեր Աւելիքանի ու Աւա-
րիքու անդ զիսկան Ֆիւպատուններ այ:

Ա Տ Ս Ո Ւ Ն Ա Կ Ա Ն Ք

卷之三

Մատենական

Հանդանք իմացանք որ մասի իրեն կրցնէ
և ակ երկու աշխարհքներու բազգարտից է. մերը
երկրին ուր և մյ մ'ոյ բարձրագույն ինուակցու-
թեան մը համբաժնոց հնաանաւ. Ծիծա կը մաս-
ծենք զնիքը իրեն, պանդօսիստ մը անծանված գա-
լառէ անծանված դաւա պանդխոսոց, ուստի և ի-
երկրուոց բնակարանը իրեն, անցք մը կամ բա-
փու ընտէ կիսաստուեր մըն թիւան մեջ ծածկուած,
որուն մաւաքը ու եղբար անմատանցիք գիշեր ո՛չ
շաքապատած տաած է և Աս հայեցաւածով մար-
դու պանդխոսովթիւնը զմեղ սոսկումնէ ու սար-
սափուոց կը լեզըն և բանի մարդուս մարքեն ո-
րելին առ հարցուանիերը կ'անցնին ու կ'ելլին-
ինչն իմ ծնիկը, իմ գյուղի թիւան բռն նպատակ
բնչ է. Իմ պանդխոսովթիւնը զին մը կը տանի-

Վրդեն նորածին մուսակ մանուկը իր տպակաց
վիճակին նարգարեն կը լւսոյ երբոր ոշխորհանու-
թարքինին մէջ օրսառաւչ աղաղակը կը բարձրա-
ցնէ, որով իմադրնել կու այս որ ասպարեզ մի-
ևնելու վրայ է՝ որուն վրայ դուշ տարբիներու
երեկայն շղթադի մէջ անընդհատ բազմատեսակ
պատերազմ մը պիտի վարեւ եր վրայ ոդի ու
նիւթ, ըրեցտակ ու փոշոյ մէկտեղ կու դան ի-
րարու հետ կը միանան. պարզապործութեան

աս երկու ծայրերուն մաւարութիւնն ու խառ-
չուցը ինչ մեծ կոխ կը բանաց . մօրդուն առ-
ջն ինչ գուարալցու առարկութիւններ կը դեռ .
մարդ ինչ խիստ հակառականութիւններ իր
շարաս հիսա պիտի իրաւափահ լնէ . զգացակի
բնութիւնը իր մեջո իր ամեն հրապարից զրդում
ներով ու կիրքերովը բանաւորակնեան ու հա-
ւասոյ զօրակնեանք պիտի յաղթէ նուածէ
զգայական բնութեան ձեռքին իրեւ զուրս եւ ի-
րեն թշնամի տարրներուն և կը կենաց անտնօրիննելի
պիտօքքը երեսօն գրանքերովս պիտի կորդէ յափշ-
տակէ . մոլորց ցից թշնամու թշնամու բնիկերթն
պիտի հապարութեան , առելութեան , չպութեան ,
աննուուրիութեան ու անկթութեան գետն , հասա-
տութեան ու խոնարհութեան , համբերութեան
ու անձնու բացութեան , մեծանձնութեան ու խա-
զազախութեան անմատիանցեթի կահանը պիտի
բանեցնէ . և առանցք զատ այլ անմիտ պահ-
ութեանց , վասար , հրանդութեանց եւ վերջու-
պէս անորոշ բայց առցիկ մահուան մը ցուին տոկ
բնիկած կը կենաց :

Պահիկա բաւական էր փաքքիկ բնակեան մը
Համար զարչուրուն կոչուելով՝ բան թէ հսկայա-
կան առարկութիւն մը. բայց թէ որ ասոր փայտ
առ եղանակու և ըստու ըլքաներ որ մի միայն տիկար
ժամ մը առաքինութիւնն ու որդքերն ու յաղթու-
թիւններ բայցը տորիներուն շաբաթն մէջն կըր-
նոյ արելու ամենալարձը և ամենագեղեցիկն
յաղթակամարզ անորդ առեսակներու գարցնիւ.
ան առեւն ալ գրեիմէ կը ներուի մարդ ան որ
իր շնած ըլքայուն բառձայ, ամէն յախտեանկան
ու անդնելիք որոշական իրեն համար որոշուած
ներկն հրամարի եւ ձեռքելու երկինք փեղուագած
կանչէ. Ա Երեկնք, Ես ականց առ կուց ասպա-
րէցին մէջ մուս, որ աւելի յաղթուելու. քան
թէ յաղթելու յաս անիմ, որովհետեւ կը զլամ
որ իմ զօրութիւնս առ կուցն համար իիստա ականչ
է. կաստրեալ անձնիշխանութիւնն անիմ, բայց
յանցանք է այնպիսի բան մ'ուզել ու ընել՝ ու-
րուն ներքին ձայն մը գէմ կը զնէ. և ինձի
անհաս առեցուած մըն եմ. Ասուուն մ'այ թի-
ճի անհաս առեւցաւած մըն է, որովհետեւ. կը
գուշիկիմ, կը զլամ ու կը հասաւամ, բայց չեմ
առեւնելու եւ ոչ կը բրունեմ զիկքը, եւ չեմ զի-
աեր թէ իր աթոռին չար զին ինչպիսի արեւելուր
կը ճառագայթեն, իւզ լուսոց փունջեմ կը շողան
եւ նոյնուկու չեմ զիւեր թէ իմ անմահ հոգիս
բնուպիսի յարկ մրափիս կայս ոյսուի ծածկէ յա-
րիսական:

Г. յոպիսի խորհուրդներու մէջ խորիմաստ բարձրահոգի կեթէ կ երմանացին կենաքը անուշ սովորվեծին մըն է դայսելեան, կ'ըսէ. բայց առողջոց կ'աւելցընները որ միայն արդար անձի մը անոնք է, որն որ սույգ է ան ամեն բան կը չ'արգէ ու կը մէնարէ որն որ երկրասոր բարիք կը կազմէ (առաջութիւն, հարսաւթիւն, գեղեցկութիւն, պատիւ եւ այլն), եւ անոնց մասեւմնաբարձրէ. իրեն սահմանաւոր վախճանին կը ջանայ, բայց առ պայտական ու յօպդողգ վայելքան համար այնպիսի բան մը չ'ըներ ու չ'իրացար որն որ իր բարցական բնութեան կը հակառակի, միայն բանուոր վճռով ու կիսութեամբ կը կ'ործէ, ոգևզն կրման թիւնը սրաբնին հետ շարունակ ներդաշնակութեամ մէջ կը պահէ. եւ բարեցն անահնաւոր սիր սիրոց ու կրմութեամբ մէջ ան կառարծ լավեան կը հասնի որով մարդկութեան գաղափարը կ'իրականացըն ամէն մասնաւոր յորդաբերութեանց մէջ, ուր որ գեպքը վկնքը կրնոց գնեհէ. Առ համար ու եղանակու, իր պարուացը կը կատար ման եւ ներքին խաղաղութեան մէջ կրնոց մարդի իր ըստիրբնմուն և ելլել՝ մուացն ու սրաբն չըստ պահանջու ու նոոռդ նուարը ցըռել, առաջ կը լուսերը վարատել, ու արուունչերը զազրեցընէլ եւ միջադիւ իր ծմբարին զիսքն ու անուհնան որչումը զանել: Որովհեան գրքեկու մէջ բանաւորը իր նպատակին է. իր մանձին գիտութեամբը կը սորցի նուե, ու իր ճանայ զյութեան բարձր նշանակութիւնը, եւ ան ոռկուսնու ու սարսափէն բան մ'այլ չիկար որուն մէջ վիրապ պանդուխ մ'ինկան տեսանք. բնուու որ թէպէտ չունենաց ալ մոթեւմագիգական ցուցումներ և առածոյ գոյութեան, իր հօրեցն անմահութեան եւ զերեզմանէն անդիի գեղջցիկ կենոց վրա, անկոյն ան ամենայն նշյունուուն վրայ իրեն ենթակայուն համեզամ մը կու տան, վասն զի իրեն ըստու ու յարական ամենահման յառաջանաբայ անտես բնիւթի հարկաւորութիւն մը կ'իրեւայ. ուն ամեն սուս խորհուրդները չչցութեան բաւադ ցն եւսին, ինչու որ իրան նիթեականութիւնը կը գնէ. Վարքին ամենակարզութեան, իմաստութեան, սրբարութեան ու սիրոյն հակառակ հայհյութիւն կը սիրէ. ազա թէ ու բոյոր արաբածները ու բանաւոր արարածոց կրօնական հաւաքը ուստ վելելու եւ իրին սուս անհժանել հարկ կը լլար: Միան անսառաւուն հռոմեականան են:

կատարում եւ և իրա բնիք բրեն; Ու Եծիւնաս Շիբէլ գրեմանացին կը ըստ Աւանդր բարեաց մեջէն ամենաբարձրը չէ, բայց չափեաց մեջէն ամենամեծը յանդանին է. ասկէ իննունք մեր ճշմարիխ վահօնակը ծայրին օրոշել ու ականին կեանը վահօնակի մը միջնորդ է, եւ մեր կենցա նացուցիչը մոռածող, զգացով ու յանձնացով զարութիւնը միայն ընուժեան զօրութիւն մը չէ. որպէս և այս նշյալը զմեղ զգացական բնաւթեաննենին կը հնացընէ, կը վերցընէ ու անսահմանին կը զարձնէ. Հսկին նոր զմեր բոլորովին զայտ մատանդինէ. Հսկուս ակ կը ճոն նոյն նիւթին, եւ նշյալու իրու նիւթը ու պարփառ դրու ամենաբարձր ոգի կը հանցանա, որն որ բորբ աշխարհք՝ իրբեւ իրեն գործքը կը թափանցէ. բայց առով տնոր հետ նշյալ չէ, նաշպես որ ամենասաւածութիւնը կը սորվէցընէ. Հոդին կենց անական զօրութեան հետ նշյալ չէ, բարակցած անօսրացած տարր մը չէ, կամ զայտ նեմեր մը չէ, անհատներէ բաղկացած չէ, պարզ, ոգատ, նըմնակայ նորինական զօրութիւն մը է, որն որ ամեն բան կը կարգադրէ, կազզէ ու անսահմանին կատանընը է. մարդ ու ըօլոր կենացը մէջ նիւթակութին հետ կապուած է. բայց առով անոր գերին չէ, բայց մէջ մ' որ առնձը նշյան ձեւըը կը յանձնէ իր նաքակաց ցութիւնը կը կարունցընէ, իր վահօնակը կ' ու նացնացընէ եւ կիրքերէն յափշտակուելով առ բռելով պականակւեան մէջ ու դիդին կը կենցա

1. սնիկ Հռո Հռուց մը խորին զբանաւորնելը,
որունք անոր ծայթի բուժն մէջ ծածկուած դաշտեալ
կը ծաւագին կը բացուին:

Ո՞հ, լուներէ վասացան
Ըլիքներէ անբութեան
Հոգիս թօջած զաշա շիոտկ,
Դաշա մը շիոտկ կապուտակ,
Կապոյտ յարկ մը պազուղչոն,
Կանանց գորկ մը դիս կուռնուն
Գորկ ծափիցան, մարդ կանան
Հոգւցոյ վըսաց նուրբ ճամանչ
Կը թափանցեն կը փռեն.
Ո՞ւր են միշտերն, յարք ո՞ւր են
Վարդէ դրախտ, պէրճ պարսէ
Եւ վարդացան ասպարեզ:
Դրափ մը շուքն, իր ժիղբը,
Դրափ մ'ոյ կանց Տիրասեր
Տուն ննդի հըսոււր.
Հոգիս զարձեալ մինակ էր.
Ո՞հ, ո՞հ, ննպէս վոխուցան
Հոգւցոյ երեսն, առարկան.
Ընելով խոր հուռացանք՝
իմ զգածեն նոր էր տանակ.

Հան ծաղկի մը գեղեցիքէ,
Թռումած գետին ընկեցիքէ,
Հաս այ նոյնպէս ուրիշներ
Ասքերոս առան են փուահր.
Անզին զ աբժեռող կիրան զիս
Անձ ու պատիկ իրաններ.
Մէջքրենին կայ վարդ շուշան,
Սրբակը ըլք բրնութեան,
Կամունչութեանց մէջ տեղեր
Գեղին սիծեր են նաևնը,
Եւ աւելուներ գեղաւազըն
Համբար կոյ տան մեր զետեղն
Դառք բարձրաբեր եւ բացած
Եկեր համեր են փոշեաց.
Ա՞նչ, կոխան հօզու ու հիւլու
Զէր ծաղկի մը ինձի պէս.
Արդեօք ան է իմ միջակ . . .
Ա խորովիր ա անշատակ,
Ա սրտառ աւ միշատակ,
Ա յուսահաւ նախատակ.
Պարագ, պարագ են ջանքեր:
Հօգիս երիմիք եր հասեր.
Հաս սպահաւ հոյ գարձաւ,
Պարձաւ սիննւ չիք գարձաւ.
Հիմակ կամ ես, բայց վերջըն
Հիմակ կտնդաւ կեցեր եմ,
Պիմոր ինինմ ուրի տակ.
Այս, այս, ուր են հոյր:
Խոկնեներս կը սարսին,
Սարսուռ մը խիստ ցրատին
Անգամներս կը սահի.
Ա՞նք եմ, մը ըիմ չեմ ինձի:
Ա՞նք նախահարը և նախնիք,

Չկան, չկան տեղ մին ալ :
Կրնան միայն ես մեալ :
Անիոս ժայռեր յախտեան
Ճականանին բաց կը մընան .
Դապիճն փոշին կը մեայ ,
Դասին մոխրին ալ ահա ,
Խառն մօխրավ միքրէլոց
Ընեմահ անանց է կեցած .
Ըստիք կենան , ես անցնիմ ,
Անեմհ կենայ ծառայն իմ ,
Հապու ինչըն են կեցեր
Այնչափ անթիւ տարրներ ,
Ժամ մը յառաջ չեն կտրիր
Կ-ժբախտի մը խիստ թելիր :

Լոսն ձայն մը հեծութեան
Յանկարծ տարրերք կ'արթընան ,
Հառ բնաթիւնը մէկեն
Տոյ ծիծաղ մը երեսւն .
Ծոզքրոյթ ձեռքը բացած
Համբոյք կու առյ իմ շվիմանց :
Ակունչես վար մէկն ինծի
Կամաց պայտէս կը խօսի .
Վ-ժամանակից եղիր գոհ ,
Մի տար սիրտդ պարապայ ,

Այս պատճենը զի՞ն պատճեն
Ակ կաղաքու զի՞ն անհեց։
Չէ, չէ, բայ մին այ չկոյ
Որ թերթնել կարինոց
Օրսին ծովի ու Հոգոց խոր։
Երկիր աշխարհքը բազօք՝
Եւ այս համ են ծովան
Եւ փոշի մը խոր Հոգոցի։
Իմ Հոգիս ուր, անհոր ուր։
Քայլ մել մէկ լլեմ իրեր։ Հոգը
Հողէ երկրէ քիչ մը վեր։
Այս նոր նոր պատկերներ։
Նոր հորիզոն, նոր արև։
Օրշափ կելլիմ՝ արդարի։
Վաստ լցու մը կը անմռնէ։
Հոգրենացը հեռաւէն
Եւս անոայ շըել սեմ։
Աւրեմն երկնոր երկնորն է։
Որ իմ Հոգիս կը լցոնէ։
Չեմ անցաւոր մէկ ծաղիկ։
Ապդ կամ շոշան վաշանցիկ։
Վատուած ութիան կտղախար։
Բարձր միոցի մը բարբառ
Մէջ մը որ զիս դպրաւէց։
Չիզար աշքիս բան մը մեծ։
Կ՞ոչ մեծագոյն կայ իզմ։
Բաց ի միոյն Խառնածմ։
Կապուի Հոգիս անոր հետ,
Անձահ է նոր միջու յաւետ։
Ես որ անմոն կը մնան,
Միայ Հոգիս անմռնամ։

— १८५ —

6

1839երրորդ տարին պաշտօնեցից փափոխութիւններով շատ նշանաւոր եղաւ, որոնց նաև Հայոց քահապետականաց ձեռքորդ Փաքիղի Աջ հառ գութիւն մը բնիկերացու, որն որ խոսվածքը ներուն վերթարացը իջու: Խայց ուրիշ խառնու կութիւններ գոյց եկան: Խոզութել-գատէր Խմբը որն որ Շաբաթի մէջ Գաղղիացոց թէմ եղած եր Թաֆէնի խաղաղութիւնը տրաց և Կաղղեացոց բաները սկսու կ եշնու: Երեւելիքի մէջ Եղիպատրի Մէհմետ Եփի փախարքացին օրդին Խորահիմ իշացն ու զօրապետը Նեփակի քոյլ Տաճկոց յաղթեց եր քիչ մը վերցը Սույնեան Մէհմետ մասու և իսկ ա փաթց ու քայլքացն աւրութիւնն իր տանու եօթը տարւան որուց յաջուր Սէմարին մօս զուց: Երբարձրական գետաբնալարութիւնը, որու ակիրակներէն Պաղցին կես մը բաժնուած էր, կր ջանար որ Եղիպատրոց յաղթական ընթացքին դէմ Դուրք պաշտպանէ: Վազգեացի մէջ 1840 Մայիսի 1ին նոր գոհչեմ մը կազմուեցաւ, որու գլուխն եղաւ. Թիէր՝ իրրեւ տրապէն գործոց պաշտօնեայ: Թիէրին միաբն ան էր որ թէ Դուրք Հաստատուն մայ և թէ փախալքուն իր տն զոմայ. ասոր Համեմեր Համեր չէր ուզեր մէկու երբարձրական մօծ տէրութեանց Հեմ Անգլիայի Անգլիայի, Ասունի ու Պրուցի Հետ մարտնի թէնքուն նոյները շատ անզամ Գաղղիայի առաջ որկանթիւններ ու Հրաւերներ խրկեցին: Խայց թիէրը բաները երկընթընելու, առեն մէկալ չորս տէրութիւնները առանց Վազգեացի Յաշնը զաշնը զընը (1840), որով Մէհմետ Եփի թէպետ Եղիպատրուս իրքեւ ժառանգական սասցաւ ու կարմիր ծովուն և Տիրերիայ լիքին մէջ եղած տեղեւ ու պետական առենան առենա: ասոր մէկու ուստանենու

